

Tilsynsrapport fra Tverlandet statlig mottak 2009

Tilsynsrapport, Tverlandet statlig mottak, 7. juni 2009

Forord

Tilsynsrapport, fra UDI Regionkontor Nord, 7. juni 2009

Rapporten er utarbeidet i forhold til krav og retningslinjer gitt i Utlendingsdirektoratets (UDI) styringsdokumenter for mottaksdrift

Styringsdokumentene omfatter RS 2008 – 022 Reglement for drift av statlig mottak, RS 2008- 057 Satsningsområder 2009, Kravspesifikasjonen m.fl, samt de til enhver tid gjeldende rundskriv, rutinebeskrivelser og veiledere. Rapporten er en del av UDIs årlige tilsyn med de statlige mottakene.

Et tilsyn er en prosess som består av en helhetlig gjennomgang av mottaksdriften og kontroll av om kravene i styringsdokumentene blir fulgt.

Denne rapporten omfatter vurderinger av

- om aktiviteter utføres som beskrevet og uttalt
- om mottaket driver sin virksomhet innenfor de rammer som UDI har satt

Tilsynet foregår ved gjennomgang av dokumenter og annen innhentet informasjon, med eller uten tilsynsmyndighetens fysiske tilstedeværelse. Fysisk tilstedeværelse kan være i form av meldte tilsynsmøter, korttidsmeldte møter/besøk og/eller uanmeldte møter/besøk.

Formålet med tilsynsrapporten er å gi tilbakemelding til driftsoperatør og ansatte om UDIs vurderinger av driften, samt gi eventuelle pålegg med frister.

Kommentarer angående avdelinger for enslige mindreårige og forsterkede avdelinger skilles ut i kursiv i rapporten.

Nummerering av årets tilsynsrapport er i all hovedsak nummerert i forhold til strukturen i Kravspesifikasjonen, dette fordi ikke alle styringskrav som ligger i overnevnte dokument er flyttet over til regelverksdatabasen (www.udiregelverk.no)

Avvik defineres som manglende oppfyllelse av UDIs krav.

Merknad er forhold som ikke kan defineres som avvik, men der UDI mener mottaket har et forbedringspotensial.

Innholdsfortegnelse

Helhetsvurdering av mottakets drift på årets tilsynsområder	4
1. Boligtilbud	5
1.1 Boforhold og 1.2. Fellesarealer	5
Regionkontorets vurdering	5
1.3. Trygghet og 1.4. Sikkerhet	5
Regionkontorets vurdering	6
2. Organisatorisk og administrativt arbeid	7
2.1 Plan-, rapporterings- og økonomiarbeid	7
Regionkontorets vurdering	7
2.3. Organisering av driften	7
2.3.2. Krav til informasjonssikkerhet	7
Regionkontorets vurdering	7
2.3.3. Krav til bemanning og arbeidstid	8
Regionkontorets vurdering	8
2.3.5. Krav til beboermedvirkning	8
Regionkontorets vurdering	8
Tilbakemelding fra Samarbeidsrådet	8
2.3.6. Kontroll av personmapper	9
Regionkontorets vurdering	9
2.3.7. Kontroll av fraværsregistrering	9
Regionkontorets vurdering	9
2.4.1. Krav til tolk og språkassistenter	9
Regionkontorets vurdering	9
2.5. Samarbeid og kontakt mellom mottak og lokalsamfunn	10
Regionkontorets vurdering	10
Tilbakemelding fra vertskommune	10
3. Beboerrettet arbeid	11
3.3. Informasjon	11
Regionkontorets vurdering	11
3.4. Bosetting	11
Regionkontorets vurdering	11
3.5. Retur- og tilbakevendingsarbeidet	12
Regionkontorets vurdering	12
4. Beboerrettet arbeid – grupper med særlige behov	13
4.1 B Enslige mindreårige med og uten følgeperson i ordinære mottak	13
Regionkontorets vurdering	13
4.1 Barn og ungdom	13
Regionkontorets vurdering	13
4.2 Kvinner	14
Regionkontorets vurdering	14

4.3 Personer med helseproblemer og/eller funksjonshemninger	14
Regionkontorets vurdering	14
5. Oppfølging av tilsyn 2008	15
6. Oppsummering av avvik/ merknad	16
6.1 Avvik	16
6.2 Merknad	16
Mottakets arbeid er vurdert ut fra følgende kilder	17

Helhetsvurdering av mottakets drift på årets tilsynsområder

Målsetting:

Et statlig mottak skal være et mest mulig normalt bosted for personer i en unormal livssituasjon. Mottaket skal ivareta og gi vekstmuligheter for beboernes individualitet, tilhørighet og mestringsevne. Tilbudene skal ha en nøktern men forsvarlig standard.

Tverlandet mottak ble opprettet i desember 2008 og har 150 plasser. På tidspunktet for tilsynet var absolutt alle plasser i bruk, etter avtalen, men mottaket hadde fremdeles noen ledige sengeplasser, noe som vitner om fleksibilitet. Mottaket bar preg av å være under renovering, beboerne gikk rundt i malerklær og snekkerbukser og byggmaterialer lå på plassen foran mottaket. Dette ser ut til å være en trivselsfaktor – beboerne satte pris på å kunne være med og bidra og fikk umiddelbar tilbakemelding på innsatsen – de er selv med på å utforme mottaket. Mottaket ligger landlig til, men samtidig ganske nær Nordlands hovedstad, Bodø. Vi var spent på forholdet til lokalsamfunnet rett før oppstart, men lokalsamfunnet på Løding/Tverlandet har virkelig tatt godt imot mottaket, og det forholdet er per dags dato kanskje det beste vi har i vår region.

Staben er kompetent og har en avslappet tone. Stemningen ved mottaket er bra. Til tross for at mottaket kun har eksistert i seks måneder, har det allerede fått noen kompliserte saker å bryne seg på. Så vidt vi kan bedømme har mottaket håndtert disse sakene bra – mottaket selv mener de har lært mye på de erfaringene og vil justere rutinene litt fremover. Det er en del rutiner som ikke har gått seg ordentlig til på mottaket ennå. Dels har staben vært ansatt i kort tid, dels er staben litt liten – hvilket gjør den sårbar dersom noe uforutsett skulle hende. Vi har i dette tilsynet valgt ikke å legge mottakets manglende erfaring dem til last, men har påpekt det der det er brudd på styringsdokumentene for mottaksdrift. Vi har tiltro til at Tverlandet mottak vil utføre sin oppgave på en god måte både på kortere og lengre sikt.

1. Boligtilbud

Målsetting:

Statlig mottak skal være et nøkternt, men forsvarlig boligtilbud som skal sikre beboernes grunnleggende behov og den enkeltes behov for trygghet.

1.1 Boforhold og 1.2. Fellesarealer

Tilsynet har hatt fokus på

- Beboernes boforhold
- Beboernes tilgang til fellesareal og mulighet for vask av klær
- Renhold på mottaket
- Oppfølging av husreglene

Regionkontorets vurdering

Tverlandet mottaket har 150 plasser. Tre firedeler av plassene er i det som tidligere var Løding leir, på Tverlandet. Resten er fordelt på fire eksterne boliger i Bodø sentrum. Mottaket har gode muligheter for tilpasning til beboernes behov. Mottaket har god tilgang til fellesarealer og alle har tilgang til gratis klesvask og tørking. På Tverlandet er kjøkken og vaskeri sentralisert, det samme gjelder fellesarealene innendørs. Bortsett fra vaskeriet befinner fellesarealene seg i administrasjonsbygget, der er det til gjengjeld godt med rom og god kapasitet. Kjøkkenet har godt med benkplass og komfyrer – disse er plassert i det som var messa i den gamle militærleiren. Selv om det er god plass til å spise i fellesbygget, foretrekker beboerne å ta med seg maten til beboelsesrommene. Disse har alle eget spisebord. For øvrig har alle rommene eget tv som kan ta inn kanaler fra deres hjemland (der disse finnes). Beboelsesrommene blir delt av to personer. Noen av de større rommene har tre beboere, enerom er tilgjengelig etter behov. Mottakets bygninger består i hovedsak av gamle og slitte bygninger. Driftsoperatør har satt i gang oppussing av bygningene og selve rommene fremstår som ganske trivelige. Det er også laget en del nye fellesrom – alt i alt må fellesområdene sies å være fine og godt utstyrt. Beboerne har i utstrakt grad vært med på oppussingen gjennom dugnad. På tilsynstidspunktet var det satt i gang et prosjekt med å lage drivhus pluss en potetåker for beboerne. Stemningen var meget god på mottaket, renholdet var svært bra og det virket også som om beboerne deltok med stolthet og glede i byggingen og oppussingen. Det hører med til helhetsbildet at mottaket disponerer store utearealer og ligger usjenert til i landlige omgivelser. Vi observerte at utlån av fiskestenger var meget populært. Fisket var rapportert å være godt.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

1.3. Trygghet og 1.4. Sikkerhet

Tilsynet har hatt fokus på

- Sikkerhet for kvinner og andre utsatte beboere
- Brannberedskap
- Rutiner for håndtering av kriser og overgrep, inklusive oppfølging av mulige ofre for menneskehandel

Regionkontorets vurdering

Kvinnene på mottaket bor på en egen etasje i den ene bygningen på Tverlandet. Alle rom og selve gangen er låsbar.

Mottaket har valgt å ha en brannøvelse per uke. To brannvernledere er utpekt, pt, videreutdanning innen brannvern står på trappene. Branninfo gis alle beboere aller første dag i mottaket. Det er eget brannvarslingsanlegg på mottaket. Nylig var det et branntilløp på mottaket. Mottaket er i robust mur og skadene var begrenset, men røyk- og sotplagene har satt et par av fellesrommene i kjellerdelen midlertidig ut av drift. Brannvesenet har foretatt røyksanering og rommene vil snart kunne tas i bruk igjen.

Planer for tiltak ved kriser og overgrep finnes. Konflikter har funnet sted, mottaket har fått prøvd ut rutinene og også justert rutinene litt, som følge av erfaringene. Mottaket er opptatt av at konsekvenser skal synliggjøres og er rimelig fornøyd med arbeidet så langt. Noen lærdommer har de likevel tatt, og mottaksleder har justert rutinene noe. Det er en vaktordning på mottaket i etterkant av brannen. Dette er løst på en diskret måte, ved at det er satt inn en ekstra miljøarbeider som går på kveld/ natt. Mottaket har rutinene for oppfølging av mulige ofre for menneskehandel, men har ennå ikke fått drillet de ansatte. Dette står høyt på mottakets prioriteringsliste.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

2. Organisatorisk og administrativt arbeid

Målsetting:

Det organisatoriske og administrative arbeidet skal sikre at mottaket drives i henhold til politiske mål og føringer, samt de krav til administrative rutiner som UDI fastsetter.

2.1 Plan-, rapporterings- og økonomiarbeid

Tilsynet har hatt fokus på:

- Dokumentasjon relatert til drift av mottak
- Frister for innsending av dokumentasjon

Regionkontorets vurdering

To mangler: HMS-erklæring er ikke laget og budsjettet var ikke kommet oss i hende. Disse to dokumentene sendes Regionkontoret ved første anledning. HMS-erklæringen vil normalt være et bilag til årsrapporten, men må likevel sendes inn av nyopprettede mottak hvor årsrapport ikke er aktuelt.

		Frist for endring
Avvik	RS 2008-044 pkt 3.3 b: "Nyopprettede mottak skal sende inn budsjett innen to måneder etter oppstart."	Sendes omgående.
	RS 2008-044 pkt 3.2 a: "... En signert erklæring på at mottaket har den dokumentasjonen som regelverket for helse, miljø og sikkerhet krever skal vedlegges."	01.07.09
Merknad	Ingen	

2.3. Organisering av driften

2.3.2. Krav til informasjonssikkerhet

Tilsynet har hatt fokus på:

- Rutiner knyttet til informasjonssikkerhet og oppfølging av disse

Regionkontorets vurdering

Mottaket har meget gode rutiner for informasjonssikkerhet og en bevisst holdning til det hele. Mottaket loggfører avvik og loggen er tilgjengelig for alle ansatte. Staben jobber i en åpen kontorløsning, men er bevisste på skjuling av taushetsbelagt informasjon og makulerer umiddelbart "overflødige" dokumenter. Tilsynet avdekket kun ett unntak – en liten glipp i rutinene: På en vegg i personalets kjøkken/ spiserom hang en oversikt over alle mottakets beboere, med bilde – en utskrift fra System for elektronisk samhandling med asylmottakene (SESAM). Det vil hende at beboere ved mottaket kommer inn i dette rommet, derfor bør et minimum være at denne oversikten alltid holdes tildekket. Det er også problematisk at også tidligere beboere kan figurere på en slik oversikt – personopplysninger om disse skal makuleres når de forlater mottaket. Sikring av personopplysninger er ellers tilfredsstillende – låst inn i arkivskap og i låsbare kontor. Mottaket er også sikret å få tilgang til nødvendige opplysninger om beboere dersom noe skulle skje med kontorutstyret på mottaket. Driftsoperatør har et kontor i Bodø med tilgang til SESAM.

		Frist for endring
Avvik	RS 2008-026 pkt 5 b: ”Driftsoperatør skal overholde databehandleravtalen, samt kravene i lov og forskrift. Det innebærer å ... sikre forskriftsmessig oppbevaring av personopplysninger”	21.06.09
Merknad	Ingen	

2.3.3. Krav til bemanning og arbeidstid

Tilsynet har hatt fokus på:

- Krav til mottaksdrift i henhold til Utlendingsloven § 41 c. (politiattest)
- Rutiner for beboeres mulighet til å komme i kontakt med ansatte utenom ordinær arbeidstid

Regionkontorets vurdering

Stillingsinstrukser foreligger for alle stillinger, etiske retningslinjer er gått igjennom med de ansatte og arbeidstidsbestemmelser og vaktordning er dokumentert. Det er dokumentert at det er hentet inn politiattest for alle ansatte ved mottaket. Og beboerne kan komme i kontakt med staben også utenom arbeidstiden gjennom vakttelefonen. For tiden er det også en miljøarbeider på kveldstid ved mottaket.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

2.3.5. Krav til beboermedvirkning

Tilsynet har hatt fokus på:

- Beboernes mulighet for deltakelse og medbestemmelse i relevante driftsområder på mottaket

Regionkontorets vurdering

Mottaket har et aktivt og handlingsdyktig samarbeidsråd på ti medlemmer, hvorav fire er kvinner. Samarbeidsrådet disponerer kr 20 000,- per måned, sammen med mottakets representant. Mottaket ble opprettet i desember 2008, beboerne har derfor ikke vært med på utformingen av årsplanen, men de har vært delaktig i aktivitetsplanen, som nå er ute i revidert utgave – takket være innspill fra beboerne. Samarbeidsrådet møtes hver uke.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

Tilbakemelding fra Samarbeidsrådet

Vi mottok skriftlig tilbakemelding fra samarbeidsrådet 27.05.09, det vil si før tilsynsmøtet. Vi hadde også et møte med samarbeidsrådet 5. juni 2009. Dette møtet var også et ordinært møte i rådet, slik at vi fikk et godt inntrykk av hvordan rådet jobber.

Samarbeidsrådet er opptatt av sikkerheten til beboerne, men ønsker samtidig å få lov til å forsøke å klare opp i konflikter selv. Ett konkret ønske er overvåkningskamera i gangene, i treningsrommet og i gangen i

administrasjonsbygget. Dermed håper beboerne på at fellesrom kan være hele tiden. En effekt av dette er at de som deler rom ikke behøver legge seg samtidig. Etter innspill fra beboerrådets kvinnerepresentanter er det satt i gang bygging av egen tv-stue for kvinner. Samarbeidsrådet er veldig fornøyd med kontakten de har fått med lokalsamfunnet på Tverlandet. De har et møtepunkt på fotballbanen og føler seg respektert og inkludert av lokalsamfunnet. Dette er beboerne meget takknemlige for!

2.3.6. Kontroll av personmapper

Tilsynet har hatt fokus på:

- Stikkprøvekontroll av dokumentasjon i personmapper

Regionkontorets vurdering

All dokumentasjon som skal være i personmappene er der, men mottaket har også personlig informasjon i mappene, som er oppbevart på vegne av beboere. Slik informasjon skal ligge i egne mapper, klart adskilt og merket (i såkalt "beboermappe")

		Frist for endring
Avvik	DAM 4.22.1 Personmapper: "Beboerens personlige dokumenter og helseopplysninger skal ikke oppbevares i personmappen."	Dette avviket er det en del jobb med. Vi gir derfor frist til 01.10.09
Merknad	Ingen	

2.3.7. Kontroll av fraværsregistrering

Tilsynet har hatt fokus på:

- Mottakets forvaltning av rutiner for fraværsregistrering

Regionkontorets vurdering

Mottakets rutiner er helt adekvate. Våre stikkprøver avdekket ingen feil.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

2.4.1. Krav til tolk og språkassistenter

Tilsynet har hatt fokus på:

- Mottakets rutiner og praksis ved bruk av tolk og språkassistenter

Regionkontorets vurdering

Mottaket har en lav terskel for å benytte profesjonell tolk. Slike brukes alltid der mottaket tar initiativet for kontakt, for eksempel med beboerrådet eller med beboere ellers (f eks om skole). Kvinner får tilbud om kvinnelig tolk der de ber om det, men etter dette tilsynet endret mottaket rutinene slik at alle kvinner alltid vil bli spurt om de ønsker kvinnelig tolk der slike er tilgjengelig.

Enkelte språkmektige beboere og ansatte benyttes som språkassistenter i blant. Disse brukes til dagligdagse gjøremål og der det dukker opp spørsmål underveis. De brukes ikke dersom det er viktig å forsikre seg om at budskapet er formidlet,

eller ved sensitiv informasjon. Språkassistentene er gitt kurs i tolkeetiske retningslinjer og har fått en enkel innføring i faget. NORICOM har besøkt mottaket og gitt en kort innføring.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

2.5. Samarbeid og kontakt mellom mottak og lokalsamfunn

Tilsynet har hatt fokus på:

- Mottakets samarbeid med lokalsamfunn og sektormyndigheter

Regionkontorets vurdering

Mottaket tar initiativ til møter med skole, voksenopplæring, barnevern, NAV og helse. Formell dialog er sikret med periodiske møter. Med lokalutvalget på Tverlandet, voksenopplæringen, politiet, overformynderiet og skolene har mottaket faste samarbeidsmøter.

Hver måned, i oppstarten var det oftere, har mottaket møter med de lokale butikkene. Lokalmiljøet har mottaket hatt en tett dialog med, helt fra oppstarten i desember.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

Tilbakemelding fra vertskommune

UDI hadde et møte med kommunen 4. juni. Generelt er kommunen fornøyd med samarbeidet med mottaket. Det er to asylmottak i Bodø kommune, på til sammen 300 plasser. Kommunen har også bosatt ganske mange personer og voksenopplæringens kapasitet for norskundervisning er utnyttet til fulle. Kommunen er åpen på at de vil prioritere tilbudet til bosatte flyktninger og andre som er en del av introduksjonsprogrammet der det oppstår konflikter som følge av begrensede ressurser. Det har, så langt, ikke vært ventetid på å komme inn på skole i Bodø. Det har vært en utfordring å få til en praktisk løsning med hensyn til fastlege for beboerne, men en ordning er nå på plass. Ikke uventet har tolkeutgiftene skutt i været som følge av mottaksetableringene i kommunen. Budsjettet ble påplussert med 30 %, erfaringen så langt er at dette er for lite. Kommunen har 1,8 stilling som helsesøster knyttet til de to mottakene. Driftsoperatørene bidrar med en kvart stilling hver (i finansieringen). Bodø kommune kunne ønske at helsesøsterstillingene ble trukket inn i rammene for mottaksdrift, eller eventuelt ble øremerket i vertskommunekompensasjonen.

3. Beboerrettet arbeid

Målsetting:

Beboerrettede tiltak skal, samlet sett og hver for seg, bidra til at beboerne kan ivareta egen livssituasjon under mottaksoppholdet, samt forberede seg på en eventuell bosetting eller retur.

3.3. Informasjon

Tilsynet har hatt fokus på:

- Mottakets strategi for å håndtere det totale informasjonstilbudet til beboere

Regionkontorets vurdering

Det er mye kompetanse i mottakets stab, og alle bidrar i informasjonstilbudet, både på formelle og uformelle arenaer. Mottaket jobber fremdeles med å utvikle konseptene, det er ikke lenge siden mottakets informasjonsansvarlige begynte i jobben. Informasjon tilrettelegges etter språk og, etter hvert, kjønn. Mottaket har en utfordring i satellittene i sentrum av Bodø. Det er chartret buss som går mellom mottaket og Bodø, i tillegg har mottaket en minibuss som kjører i mellom på ganske hyppig basis. Det kan likevel være behov for å tilpasse informasjonsprogrammet også etter hvor beboerne bor. Det totale informasjonstilbudet ivaretas og planlegges gjennom personalmøtene. Det er offisielle personalmøter en gang i uken, men det er debriefing av nattevakten hver morgen, noe som også gir et verdifullt bidrag og et utgangspunkt for diskusjon om informasjon.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

3.4. Bosetting

Tilsynet har hatt fokus på:

- Mottakets bosettingsforberedende arbeid

Regionkontorets vurdering

Det er et relativt nystartet mottak, og så langt har det ikke vært mange sakene å jobbe med. I møtet fikk vi vite at man for tiden jobbet med 5-6 saker. Bosettingsansvarlig har lest bosettingsveilederen, men føler ikke at rutinene har satt seg helt, foreløpig. Vi vil ikke legge mottakets manglende erfaring til last.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

3.5. Retur- og tilbakevendingsarbeidet

Tilsynet har hatt fokus på bl.a.:

- Mottakets arbeid med retursamtaler
- Metoder for arbeid med tilrettelegging for frivillig retur
- Kompetanseheving på returarbeid
- Tilrettelegging for returfremmende aktiviteter

Regionkontorets vurdering

Mottaket har ennå ikke hatt beboere som har fått andregangs avslag. I oppstarten har mottaket fått veiledning fra erfarne Oscarsgata mottak med hensyn til metodikken i samtale. Mottaket bruker en del uformelle samtaler for å motivere for retur. Det handler om stolthet over hjemlandets kultur, mat, sanger og klesskikker. Det har allerede vært frivillig retur fra mottaket (IRRINI). Erfaringene fra de uformelle samtale tas med i utviklingen av returarbeidet, men det har, så langt, ikke gått inn i en systematisk registrering av disse erfaringene. I modul 7a av informasjonsprogrammet, den delen som går på generell informasjon om retur, er International Organisation for Migration (IOM) benyttet til å informere. Ta da med i betraktning at mottaket er såpass ferskt at de fremdeles er inne i første runde. Mottaket har tatt tak i ting som er kommet opp i media, for å holde samtalen aktuell. En del av de uformelle retursamtalene er også basert på ønsker fra beboerne. Mottaket kvalitetssikrer informasjonen de gir om returprogrammer gjennom bruk av tolk og gjennom samtaler og spørsmål. Mottaket har relativt hyppig telefonisk kontakt med IOM og de ansatte har deltatt på informasjonsmøtene til IOM ved mottaket. Så godt som alle aktiviteter har et returelement, f.eks. førstehjelpskurs og resepsjonsarbeid, men også oppussing/bygging – alt som også har verdi i hjemlandet. Alle tevene kan få inn kanaler fra søkernes hjemland. Returarbeidet overfor barnefamilier er annerledes på den måten at man ønsker å legge mer til rette for stoff fra hjemlandet, men det er utfordringer – f.eks. på familier som har vært lenge på flukt og hvor barna ikke har en klar følelse av hva som er deres hjemland. Så langt har mottaket hatt lite praktisk erfaring med denne gruppen.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

4. Beboerrettet arbeid – grupper med særlige behov

Målsetting:

Det beboerrettede arbeidet skal tilrettelegges og differensieres ut fra enkelte gruppers særlige behov.

4.1 B Enslige mindreårige med og uten følgeperson i ordinære mottak

Tilsynet har hatt fokus på:

- Mottakets rutiner for oppfølging av EMA med følgeperson

Regionkontorets vurdering

Tverlandet mottak har ikke egen avdeling for enslige mindreårige asylsøkere (EMA/ EM), men har flere beboere som er EM, eller gjør krav på å være det. Mottaket har en egen ansvarlig for denne beboergruppen, og alle EM får tildelt en særkontakt ved mottaket. Verger fra kommunens overformynderi er tildelt, men det har også hendt at verger har trukket seg etter de første par møtene – av ulike årsaker. Det er mye arbeid med denne gruppen, ikke minst tar det tid å lage en skikkelig individuell kartleggings- og tiltaksplan (IKTP), men mottaket har satt seg inn i rutinene. Mottaket har faste møter med overformyndieret og barnevernet.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

4.1 Barn og ungdom

Tilsynet har hatt fokus på:

- Mottakets implementering av RS 2008- 036 Krav til, og rutiner for forebygging og praktisk håndtering av overgrep og grenseoverskridende adferd mot barn og unge i statlig mottak

Regionkontorets vurdering

Mottaket har ansatte med lang erfaring på dette området. Mottakets rutiner for håndtering av faktisk og antatt omsorgssvikt, vold og misbruk og kontakt med barnevernet virker gjennomtenkt. Vi har god tiltro til at slike saker vil bli behandlet på kompetent vis, når eller hvis de oppstår. Så langt har ikke mottaket hatt behov for kontakt med den pedagogisk psykologiske tjenesten (PPT). Mottaket skal også sørge for at småbarnsforeldre kan få avlastning, slik at de kan delta i norskundervisning og informasjonsprogram. Til dette har mottaket, blant annet, brukt en åpen barnehage i regi av kirken. Denne er drevet ved hjelp av beboermedvirkning (av dublinere, som ikke har tilbud om norskundervisning) under oppsyn av en ansatt på mottaket.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

4.2 Kvinner

Tilsynet har hatt fokus på:

- Kvinners rettigheter og behov
- Rutiner for håndtering av vold og overgrep mot kvinner

Regionkontorets vurdering

Det er en jevn fordeling mellom kjønnene i mottakets stab. Aktivitetstilbudet må kunne sies å ta kvinners rettigheter og behov på alvor, dessuten benyttes kvinners kompetanse til fellesskapets beste ved at det er innredet en egen frisørsalong og mottaket har innkjøpt symaskiner. Det er også et eget skredderverksted under bygging. Kvinnene har egne tider på treningsrommet, som er godt utstyrt med mosjonsapparater. Da vi besøkte mottaket var driftsoperatør i gang med å bygge et eget tv-/ fellesrom for kvinner. Det kommer i gang strikkekurs og kurs i matlaging over sommeren (i samarbeid med lokalmiljøet). Egen kvinnegruppe med eget møterom er underveis. Mottaket holdt også på å bygge et drivhus og anlegge en potetåker da vi besøkte det.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

4.3 Personer med helseproblemer og/eller funksjonshemninger

Tilsynet har hatt fokus på:

- Mottakets samarbeid med sektormyndigheter i enkeltsaker
- Mottakets rutiner for å tilrettelegge for et differensiert tilbud ved behov

Regionkontorets vurdering

Mottaket har i dag flere beboere som krever spesiell tilrettelegging. Det kan være psykiske utfordringer, det kan være demens, og mottaket har og en sterkt astmaplaget beboer og en med store nyreproblemer. Boligmassen mottaket disponerer gjør dem ganske robuste og tilpassningsdyktige. Rutinene og oppfølgingen virker solide. Men, det har vist seg vanskelig å få leid en helt separat hybel/leilighet til en beboer med særs sterke utfordringer. Mottaket har løst oppgaven, men kostnadene har vært høye.

		Frist for endring
Avvik	Ingen	
Merknad	Ingen	

5. Oppfølging av tilsyn 2008

Kravspesifikasjonen pkt.2.2.4. Driftsoperatør skal påse at de krav og pålegg UDI har gitt i tilsynsrapporten blir fulgt opp innen de frister som er fastsatt.

Mottaket ble opprettet i desember 2008. Dette punktet er derfor ikke relevant for denne tilsynsrapporten.

6. Oppsummering av avvik/ merknad

Avvik defineres som manglende oppfyllelse av UDIs krav.

Merknad er forhold som ikke kan defineres som avvik, men der UDI mener mottaket har et forbedringspotensial.

6.1 Avvik

		Frist for endring
RS 2008-044 pkt 3.3 b	Nyopprettede mottak skal sende inn budsjett innen to måneder etter oppstart.	Sendes omgående.
RS 2008-044 pkt 3.2 a	En signert erklæring på at mottaket har den dokumentasjonen som regelverket for helse, miljø og sikkerhet krever skal vedlegges.	01.07.09
RS 2008-026 pkt 5 b	Driftsoperatør skal overholde databehandleravtalen, samt kravene i lov og forskrift. Det innebærer å ... sikre forskriftsmessig oppbevaring av personopplysninger	21.06.09
DAM 4.22.1	Beboerens personlige dokumenter og helseopplysninger skal ikke oppbevares i personmappen.	Dette avviket er det en del jobb med. Vi gir derfor frist til 01.10.09

6.2 Merknad

		Frist for tilbakemelding
Det er ikke gitt merknader i dette tilsynet		

Mottakets arbeid er vurdert ut fra følgende kilder

Dokumentasjon:

Årsplan 2009

Egenerklæringen 2009

Mandat for samarbeidsrådet

Brev fra samarbeidsrådet av 27.05.09

Andre informasjonskilder:

Tilsynsmøte på mottaket 4-5 juni 2009

Tilstede på møtet:

Morten Pedersen- for driftsoperatør, Nord-norsk Mottaksdrift AS

Tone-Hilde Birkelund – mottaksleder

Fahed Al-AAhazi – Tverlandet mottak

Claudia Da-Silva – Tverlandet mottak

Trond Fredheim – Tverlandet mottak

Kari Berg – Tverlandet mottak

Jo Sigurd Aurvoll – UDI Regionkontor Nord

Møte med samarbeidsrådet 5. juni 2009

Møte med Bodø kommune 5. juni 2009, med flyktningsjennesten, voksenopplæringen og kommunaldirektør for Opplærings- og kulturavdelingen tilstede.